

❖ شرح

وقتی کلیه های شما نارسا می شوند ، همودیالیز یا تصفیه خون مصنوعی ، مواد زائد و آب اضافی را از خون شما خارج می کند . قبل از اینکه همودیالیز انجام شود، باید بین خون موجود در رگ های شما با دستگاه همودیالیز ارتباط برقرار شود. راه های دسترسی عروقی اجازه می دهد تا خون شما از خلال لوله هایی نرم، به سمت دستگاه دیالیز حرکت کند تا در آنجا پس از عبور از صافی های خاص، تصفیه شده و به بدن شما بازگردد

❖ راه های دسترسی عروق

سه نوع مختلف راه دسترسی عروقی برای انجام همودیالیز وجود دارد:

- ✓ فیستول
- ✓ گرافت

✓ کاتتر

پزشک در مورد محاسن و معایب هر کدام از این روش ها برای شما توضیح می دهد و حداقل ۶ ماه قبل از زمان شروع دیالیز، شما را به جراحی که در زمینه ایجاد راه دسترسی عروقی برای همودیالیز تخصص دارد ، معرفی می کند . جراح وضعیت شما را ارزیابی و به شما کمک می کند تا بهترین راه دسترسی عروقی را انتخاب کنید.

❖ کاتتر

کاتترها از لوله های پلاستیکی نرم ساخته می شوند که برای دسترسی موقت به عروق ، مورد استفاده قرار می گیرند. در بیمارانی که هنوز فیستول آنها آماده نشده اما لازم است که دیالیز شروع شود یا بیمارانی که نیاز اورژانسی و سریع به دیالیز دارند ؛ کاتتر گذاشته می شود. زمانی که فیستول آماده شد ، کاتتر خارج می شود. گاهی اوقات کاتتر برای دوره طولانی استفاده می شود چون ایجاد فیستول یا گرافت امکان پذیر نمی باشند.

❖ عوارض احتمالی

- ✓ عفونت
- ✓ تشکیل لخته یا ضعیف شدن جریان خون راه دسترسی
- ✓ خونریزی از راه کاتتر

❖ چگونگی گذاشتن کاتتر

پزشک متخصص جراحی طی یک جراحی کوچک ، کاتتر را در یک ورید بزرگ، معمولاً در گردن قرار می دهد، اما گاهی در قسمت بالایی قفسه سینه نیز گذاشته می شود. کاتتر نسبت به فیستول یا گرافت مشکلات زیادی از جمله لخته و عفونت به همراه دارند.

❖ مزایای کاتتر

- ✓ بلافاصله قابل استفاده است.
- ✓ برای اتصال به دستگاه دیالیز نیاز به سوزن ندارد.

❖ معایب کاتتر

- ✓ معمولاً یک راه دسترسی موقت است.
- ✓ به شدت مستعد عفونت است.
- ✓ ممکن است جریان خون مورد نیاز برای دیالیز کافی را فراهم نکند.
- ✓ ممکن است لخته هایی تشکیل شود که جریان خون کاتتر را مسدود کند.
- ✓ می تواند باعث باریک و تنگ شدن عروق خونی بزرگ شود.

❖ مراقبت

- ✓ پانسمان کاتتر را تمیز و خشک نگه دارید.
- ✓ حمام کردن، دوش گرفتن و شنا با کاتتر ممنوع می باشد.

- ✓ اطراف کاتتر را با یک گاز استریل یا پارچه خشک ، تمیز کنید.
- ✓ هرگز کاتتر را به بیرون یا داخل جابجا نکنید.
- ✓ در هنگامی که روی کاتتر باز است از ماسک استفاده نمایید.
- ✓ محل کاتتر را از نظر عفونت، قرمزی، تورم و درد کنترل کنید.
- ✓ در صورت مشاهده علائم عفونت مانند تب، لرز و... به کارکنان دیالیز یا پزشک خود اطلاع دهید.
- ✓ در صورت ایجاد مشکلات تنفسی به پزشک خود مراجعه نمایید.
- ✓ پیچ انتهایی کاتتر را هرگز باز نکنید.
- ✓ قسمت سرپوش کاتتر و گیره‌های آن در زمانی که استفاده نمی‌شود، بسته باشد.
- ✓ به هیچ عنوان از اشیاء تیز مانند قیچی در اطراف کاتتر استفاده نشود.
- ✓ از تکان دادن شدید گردن در زمان انجام دیالیز خودداری کنید.
- ✓ در صورت مشاهده خونریزی از محل کاتتر سریع پیچ کاتتر را محکم و به پرسنل دیالیز اطلاع دهید یا به بیمارستان بروید.
- ✓ از انداختن گردنبند در صورت تعبیه کاتتر در ناحیه گردن خودداری کنید.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ احساس تنگی نفس
- ✓ ایجاد علائمی شبیه آنفولانزا
- ✓ درجه حرارت بالای ۳۸ درجه و لرز
- ✓ احساس درد قرمزی، درد، تورم یا احساس گرمی در محل جراحی
- ✓ خونریزی از محل کاتتر

تهیه و تنظیم:

گروه آموزش به بیمار و ارتقای سلامت بیمارستان مهراد